PRAWICA Rzeczypospolitej

Krajowe Biuro Prawicy Rzeczypospolitej
ul. Wspólna 61/105, 00-687 Warszawa
www.prawicarzeczypospolitej.org

Warszawa, 18 listopada RP 2021

Stanowisko Prawicy Rzeczypospolitej w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o Sądach Pokoju

Prawica Rzeczypospolitej wyraża aprobatę dla idei utworzenia korpusu sędziów pokoju pochodzącego z wyborów powszechnych, który zajmowałby się rozstrzyganiem spraw o mniejszym ciężarze gatunkowym i wspomógł obecne sądy rejonowe. Prezydencki projekt ustawy o sądach pokoju zawiera jednak błędy, które mogą zaważyć o powodzeniu wprowadzenia sądów pokoju. Składamy następujące zastrzeżenia, które powinny zostać przedyskutowane podczas procedowania nad ustawą przez Sejm i Senat:

1. Projekt ustawy zakłada, że 1 sędzia pokoju ma przypadać na nie więcej niż 10 000 mieszkańców. Oznacza to, że średni powiat, liczący 50 000 – 80 000 mieszkańców, będzie wybierał 5 – 8 sędziów pokoju. Obecnie w takich powiatach działają sądy rejonowe, w których pracuje przeciętnie 6-8 sędziów. Projekt ustawy zakłada więc, że stan osobowy korpusu sędziowskiego zostanie na poziomie sądów I instancji w wielu miejscach podwojony. Wydaje się to zbyt daleko idące.
2. Kandydatem na sędziego pokoju będzie mogła być osoba, która ukończyła studia prawnicze i posiada 3 letni staż pracy, co oznacza, że będzie nim mogła zostać osoba już po ukończeniu zaledwie 27 roku życia. Prawica Rzeczypospolitej krytycznie podchodzi do tak młodego wieku sędziego pokoju i tak krótkiego doświadczenia w życiu zawodowym. Sędzia pokoju powinien być osobą, która posiada za sobą wiele lat doświadczeń i potencjalną przewagę w wiedzy prawniczej nad innymi uczestnikami postępowania. Konieczne jest podwyższenie wieku kandydata, np. do 35 roku życia oraz stażu pracy do co najmniej 10 lat. W przeciwnym wypadku zostanie stworzony korpus młodych, niedoświadczonych osób, które zamiast uczyć się od starszych kolegów - prawników, będą rozstrzygać, którym z nich – jako pełnomocnikom stron – przyznawać racje. Stanowisko sędziego pokoju nie powinno być obejmowane u progu kariery prawniczej, ale być jej ukoronowaniem. Proponowany model może skutkować wyborem na urząd osób, które będą popełniać wiele błędów a na sali sądowej będą często najmniej kompetentnymi z wszystkich, uczestniczących w rozprawach, prawników (radców prawnych, adwokatów, aplikantów, prokuratorów).

Kontakt: Rzecznik Prasowy Prawicy – Lidia Sankowska-Grabczuk mail: lidia.grabczuk@prawicarzeczypospolitej.org kom.: 535 22 55 66

Prawica Rzeczypospolitej
ul. Kolbego 14/17
02-781 Warszawa

PKO Bank Polski.
Nr rachunku: 72 1440 1101 0000 0000 0802 0148

WPIS: EwP 266
NIP: 951-222-70-88
REGON: 141035503

3. Niezrozumiałe i błędne jest wyłączenie z możliwości ubiegania się o mandat sędziego pokoju adwokatów i radców prawnych, ponieważ właśnie osoby z tych grup zawodowych posiadają największą wiedzę prawniczą, doświadczenie zawodowe oraz praktykę w pracy wśród obywateli i dla obywateli, czyli kompetencje niezbędne przy orzekaniu.
4. Projekt ustawy zastrzega, że urząd na stanowisku sędziego pokoju będzie można sprawować przez jedną kadencję, co przekreśla możliwość weryfikacji takiej osoby przez obywateli w drodze reelekcji. W połączeniu z potencjalnym młodym wiekiem wybranych sędziów pokoju urząd taki może przybrać charakter pracy okresowej, podejmowanej krótko po studiach, dla zdobycia doświadczenia; pracy, która będzie odskocznią dla późniejszej kariery w innym zawodzie prawniczym. Obniży to rangę urzędu i przyniesie wielu szkód obywatelom, którzy będą korzystali z prawa do sądu.
5. W przepisach wprowadzających ustawę określono katalog spraw, którymi mają zajmować się sądy pokoju. Prawica zwraca uwagę, że kryteria ustalania właściwości sądów pokoju w sprawach karnych są zbyt skomplikowane, choćby dlatego, że kwalifikacja prawna czynów może się zmieniać w toku procesu wskutek ujawnienia nowych faktów lub błędów oskarżycieli. Będzie to rodziło spory o właściwość i zarzut nieważności wielu postępowań. Prawica proponuje, aby sądy pokoju nie zajmowały się sprawami karnymi.
6. Kategorie spraw, którymi będą się zajmować sądy pokoju powinny być szerzej omawiane na studiach, tak aby każdy absolwent prawa posiadał podstawową wiedzę prawniczą w tym zakresie, która będzie mógł rozwijać i pogłębiać w trakcie dalszej kariery zawodowej.

W imieniu Prawicy Rzeczypospolitej:

(-) Radca Prawny Maciej Łodyga
Pełnomocnik okręgowy Prawicy

(-) Lech Łuczyński
Sekretarz Generalny Prawicy

Kontakt dla mediów:
Radca Prawny Maciej Łodyga
m: +48 664 728 960